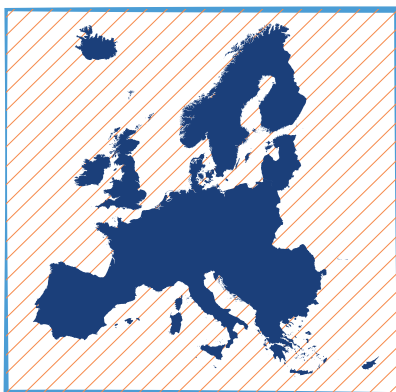

EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY: mají praktický dopad, každý den

DOSAVADNÍ VÝVOJ PROVÁDĚNÍ V ROCE 2019

EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE PROGRAMY INTERREG A MAKROREGIONÁLNÍ STRATEGIE

1. EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE – POKROK PROGRAMŮ INTERREG Z HLEDISKA FINANCOVÁNÍ A SOUVISEJÍCÍ PROJEKTY.

Klíčovým pilířem politiky soudržnosti EU je Evropská územní spolupráce (Interreg). Jejím cílem je umožnit spolupráci zemí a regionů různých zemí při řešení společných problémů.

Společné činnosti, které jsou známé spíše jako programy Interreg, se provádějí na různých úrovních:

- ▶ **53 přeshraničních programů** má za cíl zlepšit život občanů, kteří žijí na obou stranách vnitřních hranic EU;
- ▶ **15 programů nadnárodní spolupráce** strategicky působí na území jednotlivých států, která mají podobný charakter a potýkají se s podobnými problémy, jaké jsou schopny zvládnout pouze společně;
- ▶ **4 programy meziregionální spolupráce** řeší průřezové otázky, jako je budování kapacit, shromažďování údajů nebo spolupráce mezi městskými oblastmi na celém evropském kontinentu;

Země mimo EU mají užitek také z:

- ▶ **10 programů spolupráce s přístupujícími zeměmi, konkrétně přeshraničních programů Interreg nástroje předvstupní pomoci (NPP)** (většina z nich probíhá v příhraničních oblastech mezi balkánskými zeměmi a členskými státy),
- ▶ **15 programů spolupráce se zeměmi východního a jižního sousedství, konkrétně přeshraničních programů Interreg evropského nástroje sousedství (ENS)**.

Programy Interreg zaznamenaly v roce 2019 podstatný pokrok. Rozpočty programů už jsou vybraným projektům do značné míry přiděleny a představují 88 % celkových prostředků přidělených z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) na programy Interreg v letech 2014–2020.

Většina těchto programů přispívá k provádění priorit Evropské komise. Velký podíl investic jde na **životní prostředí** (ochrana biologické rozmanitosti, preventivní opatření proti záplavám a požárům) na **výzkum a inovace** (týká se více než **4 500 firem** a téměř **2 300 výzkumných institucí**).

2. SPOLUPRÁCE JE PODSTATOU EVROPSKÉHO SMÝŠLENÍ: KROMĚ FINANCOVÁNÍ PODPORUJEME SOLIDARITU A DIALOG PŘI ŘEŠENÍ SPOLEČNÝCH PROBLÉMŮ

- Čtyři makroregionální strategie, totiž evropská strategie pro region Baltského moře (EUSBSR), Podunají (EUSDR), Jadransko-jónský region (EUSAIR) a Alpský region (EUSALP), jsou platformy pro politickou spolupráci, které přispěly k dosažení dosavadních významných pokroků;
- Představují příležitost pro víceoborovou, mezistátní a víceúrovňovou správu **pomáhající měnit postoje** (např. EUSALP: Konference Zelená infrastruktura; summit o lesích „Protection.Forest.Climate“; Konference o mobilitě v Alpách);
- **Podporují rozvoj evropského kontinentu** na základě kroků spolupráce v oblasti tří tematických priorit, které mají společné – například životní prostředí a změna klimatu, výzkum/inovace a hospodářský rozvoj a konektivita;
- Dokáží **mobilizovat různé možnosti financování**, například programy Interreg, všechny fondy politiky soudržnosti, fondy Evropské investiční banky a také soukromé investice.

3. VEDLE POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PODPORUJEME POLITIKY S CÍLEM MINIMALIZOVAT PRÁVNÍ A ADMINISTRATIVNÍ PŘEKÁŽKY V PŘÍHRANIČNÍCH REGIONECH

Nedostatečná harmonizace na evropské úrovni často ztěžuje dosažení zcela otevřených hranic. To může občanům, kteří žijí na obou stranách hranice a kteří představují třetinu obyvatel EU, přinášet skutečné těžkosti. Pokud by se vyřešilo pouhých 20 % legislativních, administrativních a institucionálních překážek, mohlo by to znamenat 2% růst regionálního HDP v příhraničních regionech.

Evropská komise (GŘ REGIO) spravuje platformu „Podpora příhraničních regionů EU“, která je součástí 10 opatření navrhovaných ve sdělení Komise „Podpora růstu a soudržnosti v příhraničních regionech EU“. Jeho cílem je zdůraznit způsoby, jak snížit složité, zdlouhavé a nákladné přeshraniční interakce a podporovat sdílení služeb na obou stranách vnitřních hranic EU. Platforma je určena příhraničním zúčastněným stranám, mimo jiné řídicím orgánům a společným sekretariátům programů Interreg, avšak nejen jim. Je místem pro diskusi o přeshraničních problémech, výměnu osvědčených postupů a nalezená řešení příhraničních překážek. Na této platformě je možné pod různými náměty, které zdůrazňuje sdílení, uveřejňovat diskuse a materiály.

GŘ REGIO uspořádalo velmi úspěšné semináře o problémech, které mají dopad na každodenní život občanů. Patří k nim specializované, hojně navštěvované konference, kterých se účastní příslušné zúčastněné strany a činitelé s rozhodovací pravomocí a které se věnují problematice zdraví (prosinec 2018) a nedávno (listopad 2019) chybějícím dopravním spojením v přeshraniční dopravě.

GŘ REGIO se snaží také usnadnit konkrétní podporu odstranění překážek v kontextu projektu řešení b. Tento projekt, který řídí Sdružení evropských příhraničních regionů (AEBR) pod dohledem GŘ REGIO, má za cíl řešit právní a administrativní překážky/problémy na obou stranách vnitřních hranic EU. Existují problémy týkající se zlepšování, například rozsahu duálního vzdělávání v některých přeshraničních regionech, vytváření bezproblémových společných pohotovostních služeb z řad zdravotníků a hasičů, uznávání kvalifikací pro velmi žádané profese a řešení administrativních problémů, které brání pohybu kvalifikovaných pracovníků. To jsou jen některé z problémů, které přitahují naši pozornost. Dosud získalo podporu 43 pilotních projektů v různých kategoriích. Na první čtvrtletí roku 2020 je naplánována konference o sdílení zkušeností v oblasti řešení b.

Programy Interreg a makroregionální strategie věnují pozornost zapojení mládeže a občanské společnosti v souladu s novými politickými prioritami Komise:

▶ Na účast mladých občanů v politické debatě se zaměřují čtyři makroregionální strategie. Mladí lidé z regionu Baltského moře se účastní tábora mládeže Baltského moře, který se věnuje jejich regionální identitě, mládež z Alp je zase zapojena do soutěže „Nadhod' svůj projekt“, v rámci níž Komise ocení nejlepší projekty. V Jadransko-jónském regionu se 600 osob včetně mladých lidí zúčastnilo projektu NAČRTNI POBŘEŽÍ zaměřeného na plánování budoucnosti pobřežních silnic. Také letos v rámci 6. ročníku Dnů participace v Podunají měli mladí lidé příležitost zúčastnit se diskuse o vzdělávání a zaměstnanosti v této oblasti.

▶ Cílem projektu Interreg Volunteer Youth (IVY), který je už od března 2017 díky podpoře GŘ REGIO řízen sdružením evropských příhraničních regionů, je zapojit mladé lidi jako finančně podporované dobrovolníky do činností Interreg na úrovni programu (tedy řídicích orgánů) a na úrovni projektu (tedy příjemců projektu). Od zahájení projektu IVY se zapojilo téměř 400 dobrovolníků a v různých oblastech programů Interreg začalo v roce 2019 sbírat své zkušenosti kolem 180 osob.

▶ Od roku 2019 organizují dobrovolníci projektů IVY také „Činnosti zaměřené na zapojení občanů“ (CEA), během nichž zvou občanskou společnost a občany k diskusím o tom, co EU a zejména programy Interreg už udělaly a co by měly udělat pro jejich region v budoucnu. Toto je cesta, jak podpořit zapojení veřejnosti po celé Evropě posílením postavení mladých lidí, kteří tyto akce organizují, a poskytnout jim příležitost vytvořit skutečný přístup „zdola nahoru“.

PŘÍKLADY PROJEKTŮ

(1)Environment - Interreg MED:

Projekt „MOBility for nearLy-zero CO2 in medITerranean tourism destinAtionS- MOBILITAS“ má za cíl snížit negativní dopady na životní prostředí a turistické toky v přímořských letoviscích. JAK ZAMÝŠLÍME SNÍŽIT VLIV DOPRAVY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ? Vypracováním scénářů mobility, dokumentů o udržitelné turistické mobilitě, využitím nástrojů IT, zaváděním elektrických a sdílených řešení mobility a využíváním příručky o udržitelné turistické mobilitě.

▶ Celkový rozpočet projektu 2,5 mil. EUR, spolufinancování z EFRR 2,1 mil. EUR, 10 partnerů
<https://mobilitas.interreg-med.eu/>

(2) Životní prostředí: Interreg VA – Slovinsko-chorvatské přeshraniční harmonizované snížení rizik způsobených záplavami – FRISCO (Přeshraniční harmonizované snížení rizik způsobených záplavami)

Jedná se o významný projekt zmírnění rizik záplav zaměřený na příhraniční oblast mezi Slovinskem a Chorvatskem, kterou protéká řada řek (např. Mura a Dráva) způsobující významné záplavy. Vzhledem k tomu, že změna klimatu přinese podle očekávání ještě větší extrémní počasí, je v této přeshraniční oblasti nutné posílit protipovodňovou ochranu.

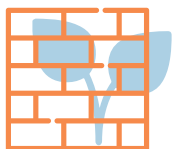
Projekt (který má čtyři části) spočívá v řadě opatření, k nimž patří modernizace přehrad, správa povodí a také opatření k přizpůsobení se změně klimatu (např. vybudování náspů proti vysoké vodě chránících obce po proudu řeky před rizikem povodní).

Projekt přispívá k programu INTERREG V-A Slovinsko-Chorvatsko v rámci konkrétního cíle „Snížení rizika povodní v přeshraničním povodí Drávy a Kolpy/Kupy zavedením strukturálních opatření řízení povodňových rizik“. Přeshraniční spolupráce je nesmírně důležitá, protože každé opatření ke zmírnění povodňových rizik na přeshraniční řece musí být mezi partnery koordinováno, aby nedocházelo k jednostranným přístupům, které by mohly ohrozit druhou stranu.

► Celkové investice tohoto projektu dosahují 11,5 mil. EUR, přičemž příspěvek EFRR činí 9,7 mil. EUR.

<http://www.si-hr.eu/en2/projects/approved-projects-2>

(3) Inovace: Interreg VA – Francie, Spojené království – Lamanšský průliv, Program Manche – CobBauge,

Projekt CobBauge, výherce ceny EuroStars v roce 2019, vyvinul nový a inovativní stavební materiál založený na starověké stavební metodě, která využívá hlinu a vlákna. Ta byla přizpůsobena moderním stavebním metodám, takže vznikla kombinace kulturního dědictví a inteligentního, moderního stavebnictví. Nový materiál se používá v kompozitních stěnách, které splní současné tepelné předpisy a vytvoří energeticky účinné, vysoce výkonné domy, které budou pro jejich obyvatele komfortnější, zdravější a nenákladné na provoz.

► Příspěvek EFRR dosahuje 2,8 mil. EUR.

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=cobbaugue

(4) Inovace - Interreg – region Baltského moře BaltSe@nioR

Projekt se věnuje vývoji prototypů inteligentního nábytku a modernizací designových trendů pro společnosti, které se zabývají návrhy domů. Tento projekt poskytuje společnostem širší možnosti pracovat v nadnárodním prostředí a zvyšuje jejich inovativní schopnost vytvářet inteligentní produkty přizpůsobené potřebám seniorů. Firmy jsou díky tomu inovativnější a více konkurenceschopné. Je to jedinečná příležitost, jak seniorům poskytnout větší komfort a zvýšit úroveň bezpečnosti a zároveň zvýšit schopnost inovací.

► Celkový rozpočet projektu 2,39 mil. EUR, spolufinancování z EFRR 1,72 mil. EUR, 10 partnerů

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltse-nioR-30.html>

5) Inovace - Interreg Severní Irsko, Irsko, Skotsko – BREATH

BREATH (Border and Regions Airways Training Hub) je jedinečný přeshraniční cluster světového formátu, který sdružuje výzkumníky pomáhající hledat příčiny a řešit léčbu a prevenci chronické obstrukční plicní nemoci (CHOPN). CHOPN je neléčitelné a pomalu postupující onemocnění, které způsobuje dýchací obtíže a nevratné poškození plic. Onemocnění CHOPN se relativně nadměrně vyskytuje v Irsku, Severním Irsku a v některých částech Skotska. Často bývá nerozpoznáno a nediodagnostikováno, a proto se mu někdy říká „neviditelná nemoc“. Přesto bude brzy třetí nejčastější příčinou úmrtí na světě. Hlavním posláním projektu BREATH je vyškolení skupinu přibližně 20 mladých vědců, kteří by v rámci regionu pomáhali bojovat s CHOPN a zvyšovat informovanost o této chorobě a kteří by spolupracovali s farmaceutickými firmami v regionu (některé jsou odvozené podniky při univerzitě)

► Celkový rozpočet projektu je 8,5 mil. EUR, spolufinancování z EFRR dosahuje 8,5 mil. EUR

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/united-kingdom/enhancing-r-d-to-reduce-lung-disease-in-ireland-scotland-cross-border-region

(6) Inovace– Interreg VA Francie, Německo, Belgie, Lucembursko (Grande Région)

Vlády Německa, Belgie, Francie a Lucemburska pověřily společnost IZES gGmbH, aby vytvořila úvodní technologický program pro využívání stacionárních palivových článků. Používání vysoce účinných systémů vytápění na bázi palivových článků pro kombinovanou výrobu tepla a elektřiny významným způsobem přispívá k dosažení cílů v oblasti energetiky a ochrany klimatu, které si tyto vlády stanovily, a má pozitivní dopad na jejich hospodářství.

Každý ze čtyř palivových článků v Grande Régionu je virtuální elektrárnou, která vyvažuje výrobu a spotřebu elektrické energie využitím skladovací kapacity v rámci článku, nebo výměnou přebytečné energie s propojenými články (také jako přeshraniční přenos) přes inteligentní síť na úrovni distribuční sítě. Celé vyvažování je řízeno digitálním online ovladačem v každém energetickém článku řízeném trhem s elektřinou. Cílem projektu je integrovat vysoké podíly obnovitelné energie do energetických systémů. Tento projekt byl také výhercem ceny RegioStars v roce 2019.

► Příspěvek EFRR dosahuje 0,9 mil. EUR.

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=energy-cells-gr